

Taak en plaats in 2040

cpb

George Gelauff
NOBCO conferentie 2011



2040

www.nl2040.nl

Tijden veranderen



Tijden veranderen



Scenariostudies

- Lange termijn vraagstukken
 - Grote investeringen: bv wegen, dijken
 - Grote gevolgen: bv vergrijzing
 - Geleidelijke ontwikkelingen: bv cultuurverandering
- Scenario's
 - Consistente, plausibele en uitdagende verhalen
 - Inzicht in onzekerheid
- CPB scenario's
 - Slimme mensen
 - Sterke steden

Steden en menselijk kapitaal

- ICT verandert ons werk
- ICT verandert de ruimtelijke structuur
- Menselijk kapitaal bepaalt het succes van steden op lange termijn
- Technologieën worden ontwikkeld in steden
- Productiviteitsgroei vindt plaats in steden

Mondiale ontwikkelingen

- Globalisering vergroot markten
- Handel in taken vervangt handel in goederen
- Vraag naar opgeleide arbeid groeit sneller dan het aanbod
- De wereld wordt meer gelijk
- Westerse dominantie neemt af
- Westerse economieën specialiseren in diensten en hoogwaardige industrie

Nederland in de toekomst

- Kennis cruciaal
 - Concurrentievoordeel in globaliserende wereld
 - Verbetert technologie
- Taken in plaats van banen
 - Traditionele sectoren minder relevant
- Economische activiteit in steden
 - Persoonlijk contact

Specialisatie ...



Slimme mensen: weinig taken

• Specialisatie ...

- ontkoppeling van taken
- gespecialiseerde werknemers
- hiërarchische bedrijfsorganisatie
- veel outsourcing: gespecialiseerde toeleveranciers

... of generalisatie



Slimme mensen: veel taken

• Generalisatie ...

- bundeling van taken
- productie door autonome, zelfstandige werknemers
- gedecentraliseerde bedrijfsorganisatie
- bedrijven doen meer taken zelf

Wat denkt u?

• Taken in de toekomst:

- Meer specialisatie?
- Meer generalisatie?
- Ongeveer evenveel / weet niet?

Slimme mensen: taken

❖ Specialisatie <== communicatie technologie

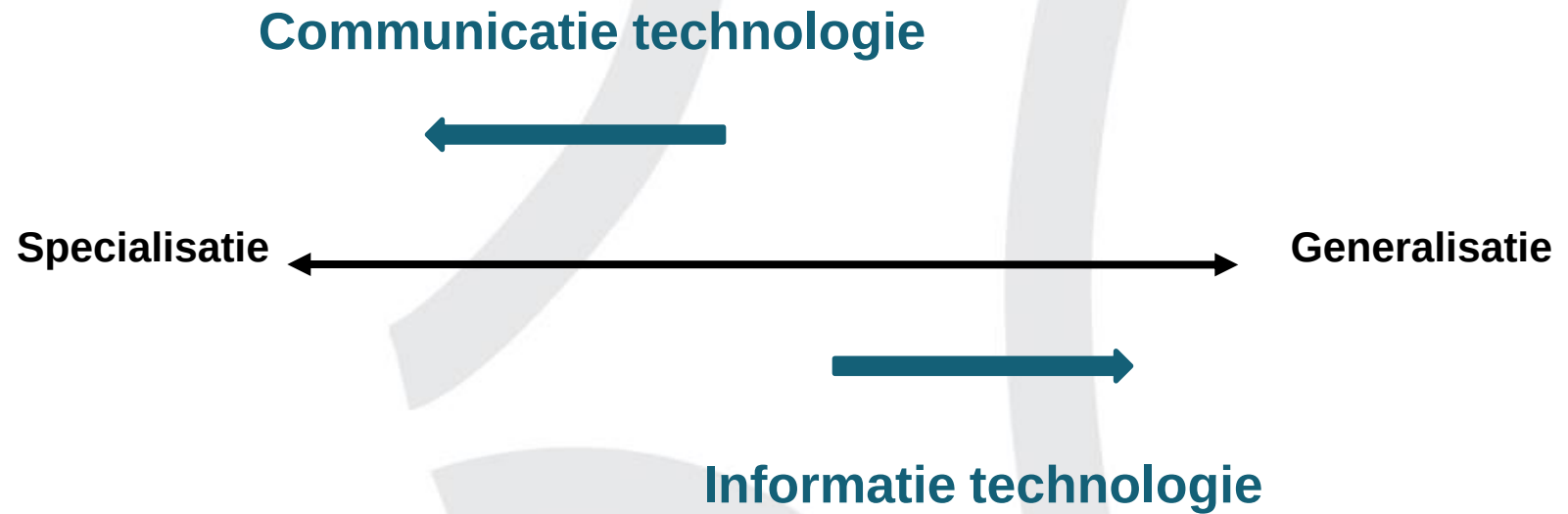
- ontkoppeling van taken
- gespecialiseerde werknemers
- hiërarchische bedrijfsorganisatie
- veel outsourcing: gespecialiseerde toeleveranciers

❖ Generalisatie <== informatie technologie

- bundeling van taken
- productie door autonome, zelfstandige werknemers
- gedecentraliseerde bedrijfsorganisatie
- bedrijven doen meer taken zelf

❖ Dus waarheen gaat ICT: CT of IT?

Onzekerheid: mensen en taken



Steden: the place to be



Concentratie ...



Sterke steden: concentratie

- Voordelen van schaalgrootte
 - Face-to-face contacten
 - stimuleren ontwikkeling van nieuwe technologieën
 - Veel leveranciers
 - inclusief theaters, scholen, etc.
 - Veel banen / veel sollicitanten

... of spreading



Sterke steden: spreiding

- Netwerk van kleine steden
 - Met uitstekende verbindingen
 - Minder congestie
 - Minder dure grond
 - Woonvoorkeur: landelijk gebied

Wat denkt u?

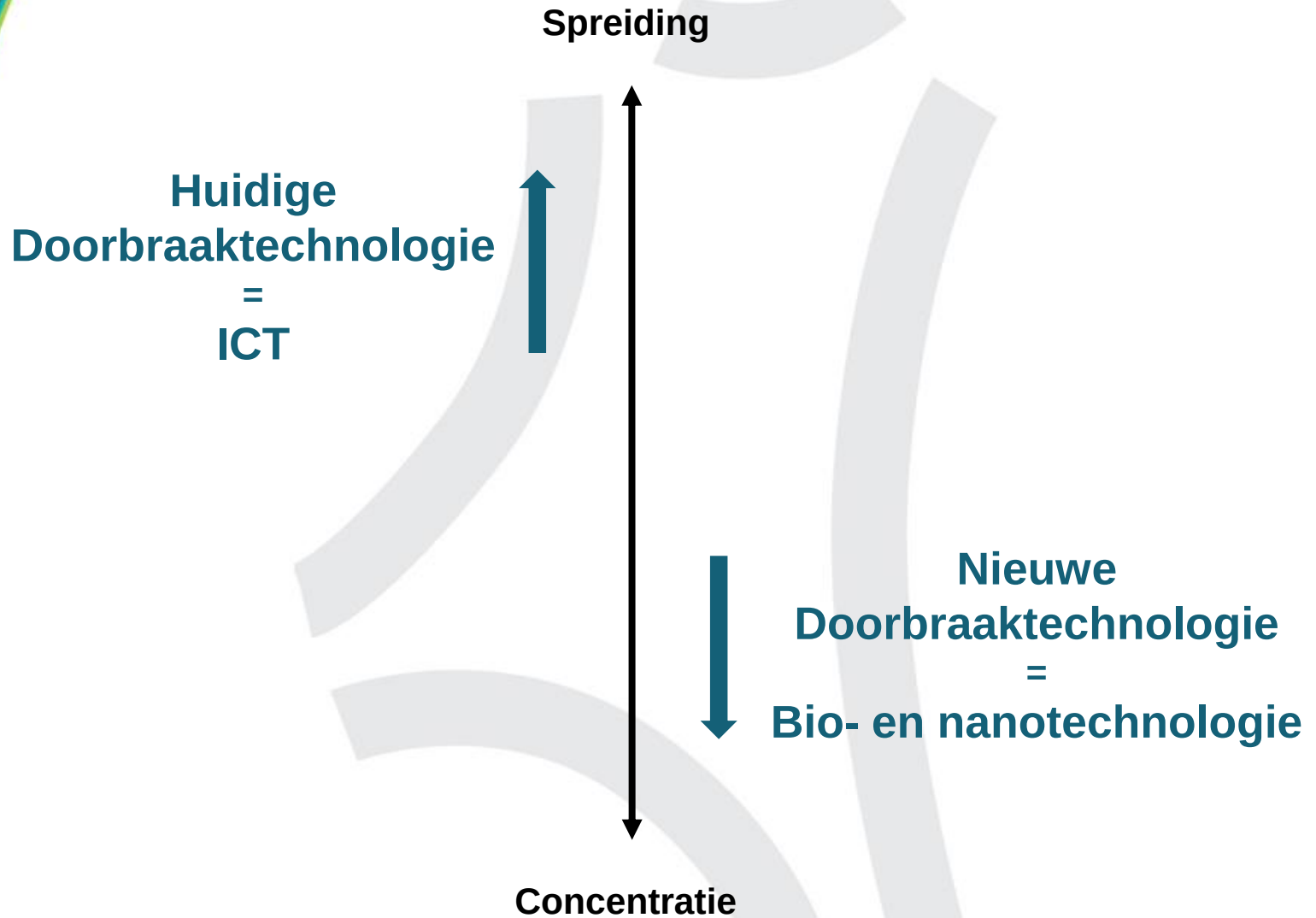
- Steden in de toekomst:
 - Groter?
 - Kleiner?
 - Ongeveer even groot / weet niet?

Sterke steden

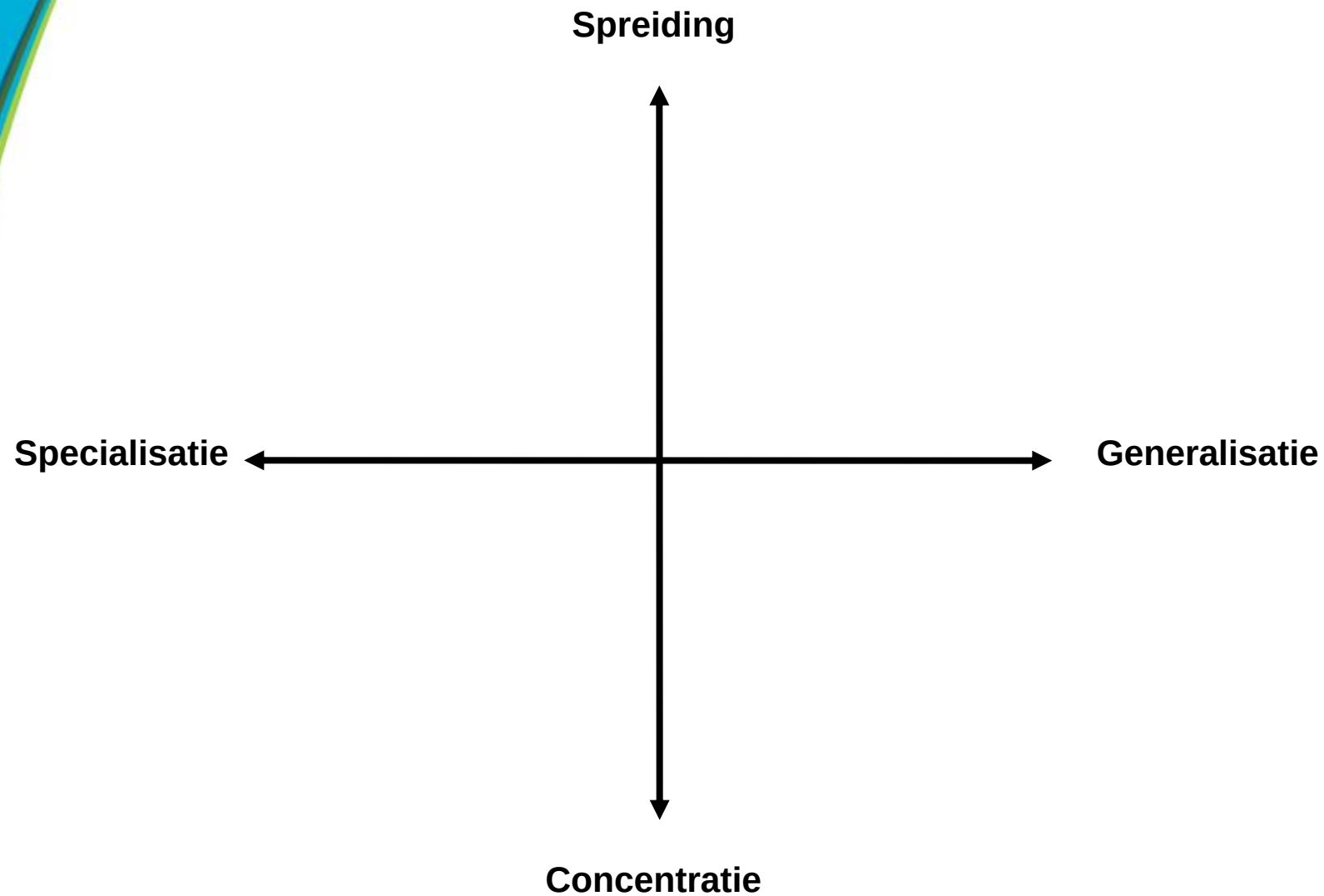
- Concentratie <== nieuwe doorbraaktechnologie
 - Face-to-face contacten
 - Veel leveranciers
 - Veel banen / veel sollicitanten

- Spreiding <== ICT
 - Minder congestie
 - Minder dure grond
 - Woonvoorkeur: landelijk gebied

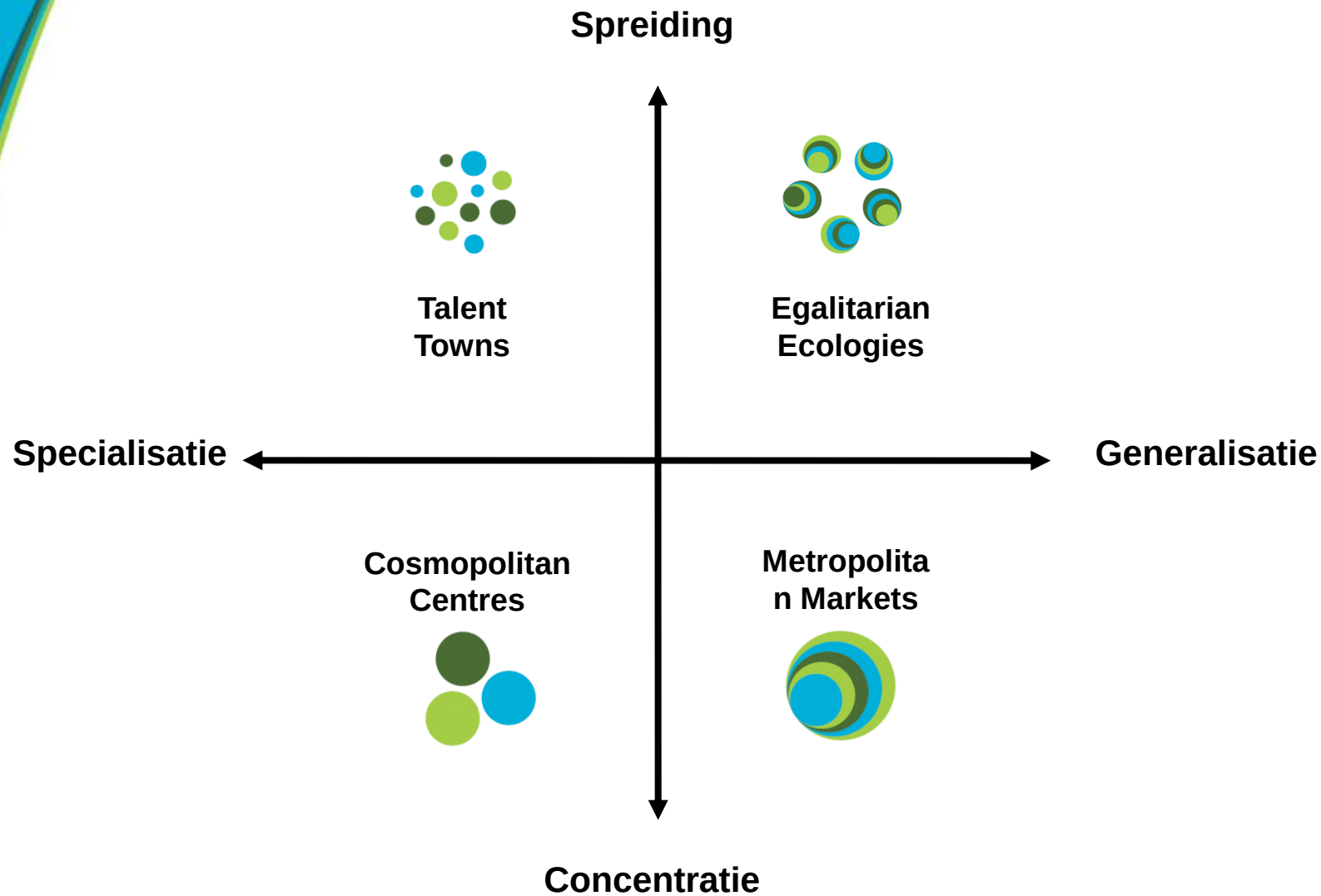
Onzekerheid: steden



Twée onzekerheden



Vier scenario's

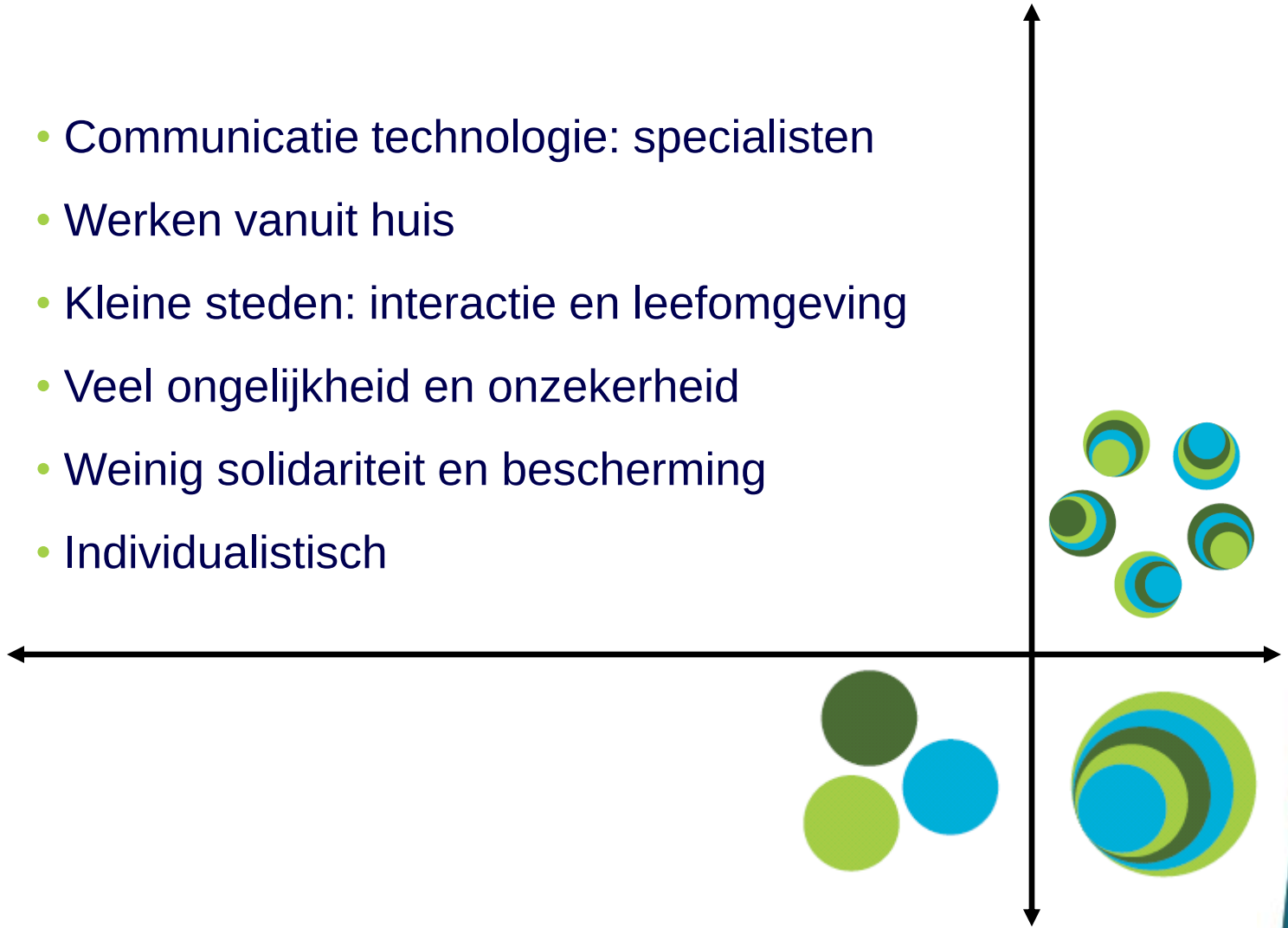


Talent Towns



Talent Towns

- Communicatie technologie: specialisten
- Werken vanuit huis
- Kleine steden: interactie en leefomgeving
- Veel ongelijkheid en onzekerheid
- Weinig solidariteit en bescherming
- Individualistisch



Talent Towns

Rat race op wereldschaal

- Bedrijven footloose, virtuele teams
 - centrale besluitvorming
- Zwaartepunt overheid: gemeente, Europa
- Werknemers gespecialiseerd
- Hoog opgeleiden: carrière en inkomen
 - Werken veel vanuit huis
- Laag opgeleiden: conservatisme, armoede
- Grote ongelijkheid
 - Binnen en tussen steden
 - weinig solidariteit en bescherming
- Samenleving: individualistisch

Coaching in Talent Towns

Topcoaches overleven en verdienen goed

- Doelgroep: veeleisende hoogopgeleiden
 - steun bij internationale oriëntatie: cultuurverschillen
 - overeind blijven in rat race
- Organisatieadvies: internationale bedrijven
 - virtueel samenwerkende teams
- Markt: veel concurrentie
 - beperkte doelgroep en internationaal
- Werkterrein: heel Nederland
- Netwerk: internationaal
- Kennis: virtuele samenwerking, Engels

Cosmopolitan Centers



Cosmopolitan Centers



- Bio en nanotechnologie: wetenschap
- Communicatie: mondiale taakverdeling
- Steden: gespecialiseerde clusters
- Risico: andere stad neemt over
- Substantiële inkomensongelijkheid
- Mogelijke Nederlandse clusters:
 - water, biomassa, medisch, logistiek

Cosmopolitan Centres

Gespecialiseerde clusters

- Bedrijven in gespecialiseerde clusters
 - centrale besluitvorming
- Zwaartepunt overheid: stad, mondiaal
- Werknemers gespecialiseerd
- Hoog opgeleiden: wereldburgers
 - Vestigen zich waar werk is
- Laag opgeleiden: persoonlijke diensten
- Zeer grote ongelijkheid
 - Binnen en tussen steden en met achterland
 - Beperkte bescherming en herverdeling
- Samenleving: individualistisch en divers
 - Zwakke sociale structuren

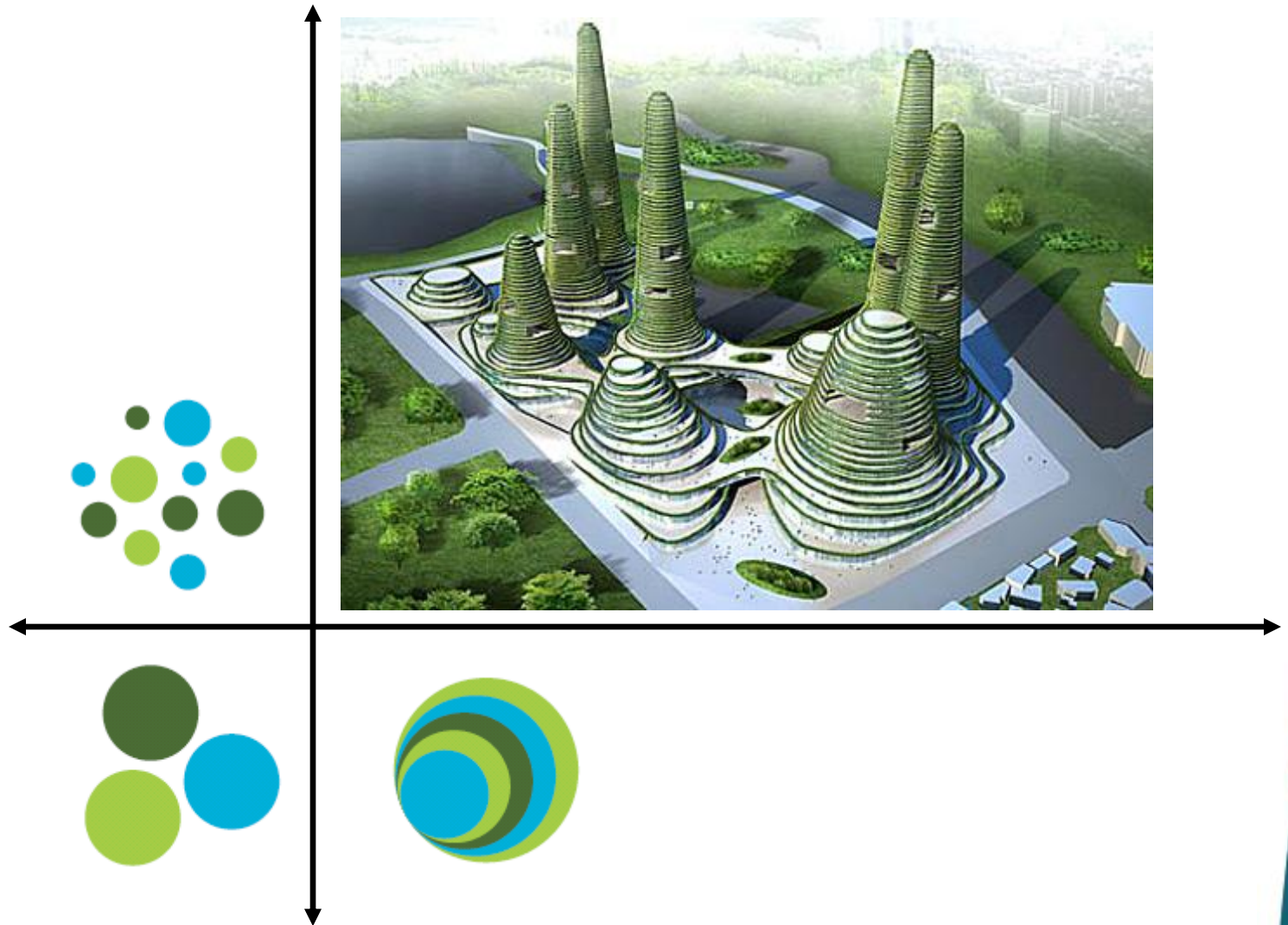
Coaching in Cosmopolitan Centres

Integratie en ethiek

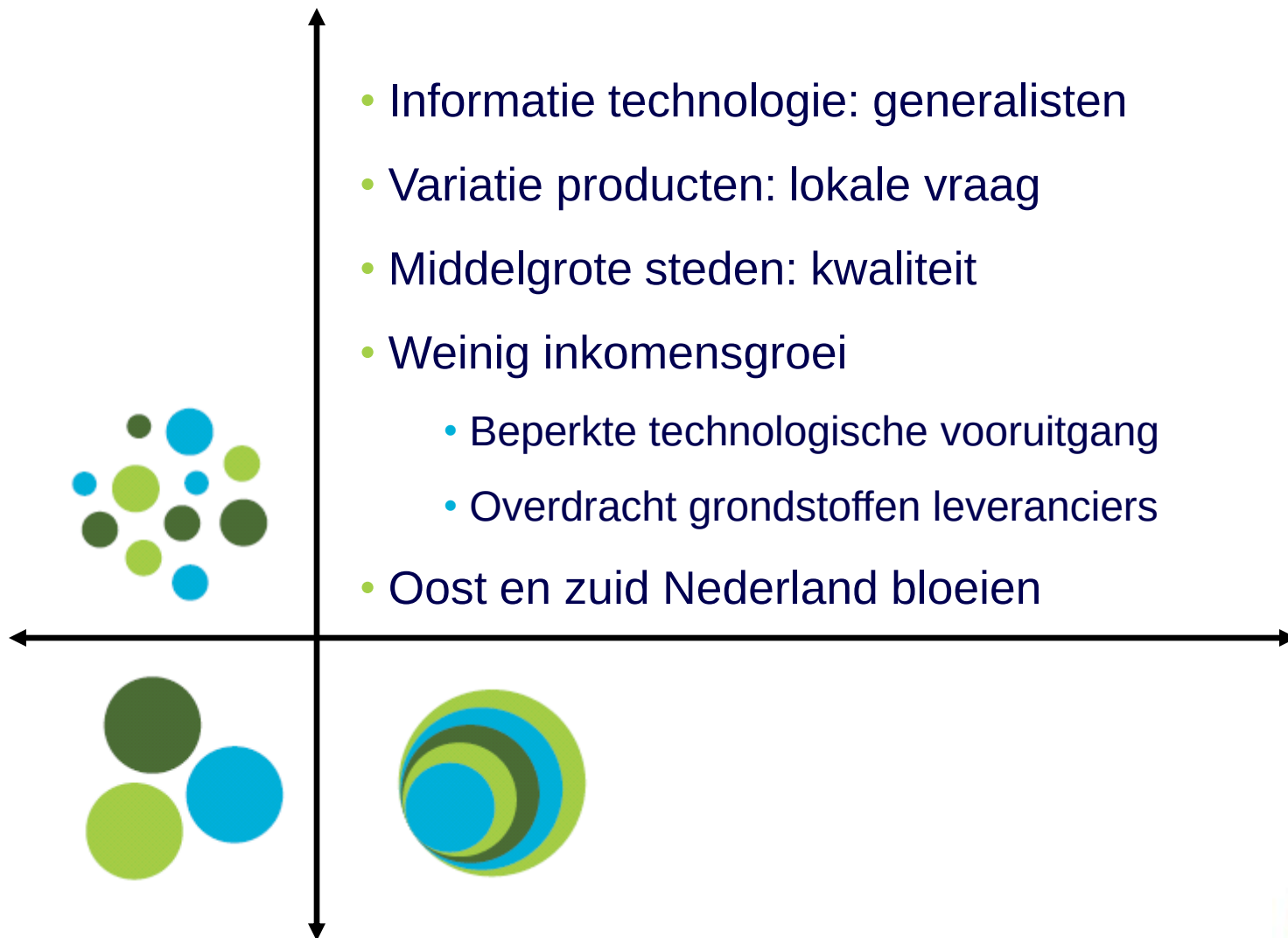
- Doelgroep: expats
 - buitenlanders in Nederland
 - Nederlanders in buitenland
 - ethische vragen
- Organisatieadvies: clusters in Nederland
 - centrale sturing en outsourcing
- Markt: vraag naar kwaliteit
 - complexe problemen
- Werkterrein: Nederlandse clusters
- Netwerk: specialistisch, internationaal
- Kennis: cultuur, ethiek, Engels

Egalitarian ecologies

cpb



Egalitarian ecologies



Egalitarian Ecologies

Lokale variëteit

- Bedrijven middelgroot, geïntegreerd
 - besluitvorming gedecentraliseerd
- Zwaartepunt overheid: gemeente, land
- Werknemers generalisten
- Hoog opgeleiden leven verspreid
 - Aangename leefomstandigheden
- Laag en middelbaar opgeleiden: veel werk
 - immigratie
- Beperkte ongelijkheid
 - Veel bescherming en herverdeling mogelijk
- Samenleving: relatief homogeen, collectief
 - behalve spanningen met Islam

Coaching in Egalitarian Ecologies

Bloei vanuit huidige kracht

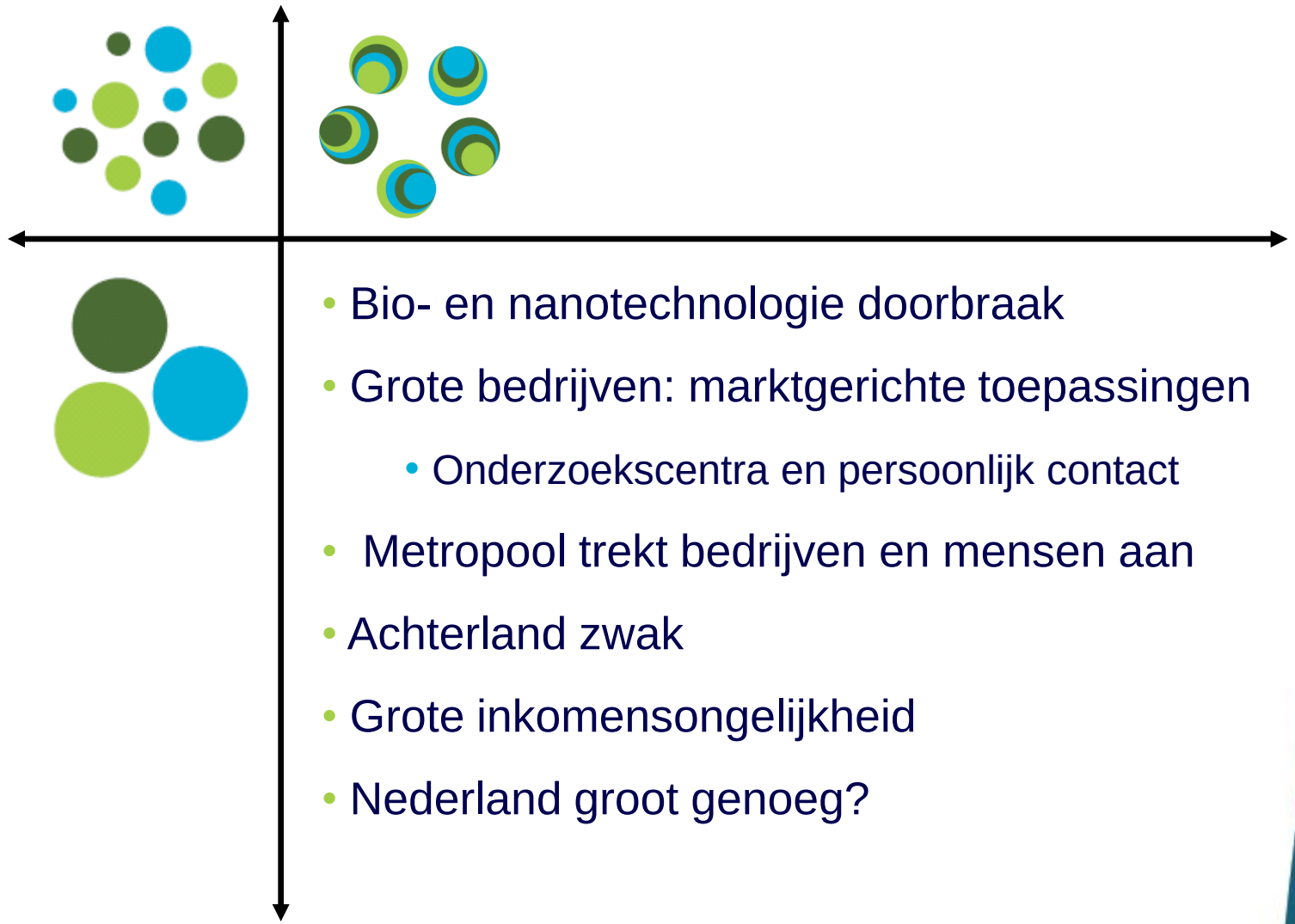
- Doelgroep: directe omgeving
 - werknemers als zelfstandige professional
 - Integratie Islam
- Organisatieadvies: bedrijfscultuur, ruimte geven
 - decentralisatie besluitvorming
- Markt: breed spectrum
- Werkterrein: directe omgeving
 - overal in Nederland
- Netwerk: lokaal
- Kennis: huidige sterkte
 - vaardigheid in toerusten tot zelfstandigheid

Metropolitan Markets



cpb

Metropolitan Markets



Metropolitan Markets

Groot en krachtig

- Bedrijven conglomeraten, sterk geïntegreerd
 - besluitvorming gedecentraliseerd
- Zwaartepunt overheid: grote stad
- Werknemers generalisten
- Hoog opgeleiden verdienen goed
- Laag en middelbaar opgeleiden: kansen
 - baan niet altijd even goed betaald
- Grote ongelijkheid
 - Binnen stad en met achterland
 - Enige mogelijkheid voor inkomensondersteuning
- Samenleving: collectief
 - Grote stad problematiek, leefbaarheid

Coaching in Metropolitan Markets

Schaalvergroting

- Doelgroep: grote bedrijven
 - zelfsturende professionals in grote bedrijven
 - ethische vragen
- Organisatieadvies: schaal, ruimte geven
 - decentralisatie besluitvorming
- Markt: vraagt bundeling
- Werkterrein: grote stad
- Netwerk: stad en buurlanden
- Kennis: veelzijdig, ethiek
 - vaardigheid in toerusten tot zelfstandigheid

Beleid voor 2040

- Houdt rekening met onzekerheid
 - NL2040 is geen voorspelling
 - Evaluer beleid tegen achtergrond van alle vier scenario's
- Beleid moet keuzes maken
- Baten – kosten saldo per scenario. Positief in:
 - alle vier: no regret
 - drie van de vier: robuust tegen onzekerheid
 - een of twee van de vier: wachten?, monitoren.
 - Risico op hoge kosten: minimeer kans

Coaching in 2040

Doelgroep

- Doelgroep veeleisender: robuust
 - TT: hoogopgeleiden in rat race
 - CC: expats (buitenlanders en Nederlanders)
 - EE: directe omgeving
 - MM: grote bedrijven
- Richting organisatieadvies onzeker
 - centrale sturing (TT en CC)
 - decentrale professionals (EE en MM)

Coaching in 2040

Markt

- Markt richting toplaag: robuust
 - TT: alleen top overleeft
 - CC: grote vraag naar kwaliteit
 - EE: breed spectrum
 - MM: vraag naar bundeling

Coaching in 2040

Werkterrein en netwerk

• Werkterrein Nederland: robuust

- TT: heel Nederland
- CC: Nederlandse clusters
- EE: directe omgeving
- MM: grote stad

• Netwerk meer internationaal: robuust

- TT en CC: Internationaal
- MM buurlanden
- EE lokaal

Coaching in 2040

Kennis

- Ontwikkeling kennisvraag onzeker
 - TT: virtuele samenwerking, Engels
 - CC: cultuur, ethiek, Engels
 - EE: huidige sterkte
 - MM: veelzijdig, ethiek
- Kennis steeds belangrijker: robuust

Samenvatting

- Slimme mensen verdienen ons inkomen
- Sterke steden trekken slimme mensen aan en houden ze vast
- Dat blijven ze doen, ...
 - ... alleen de manier waarop is onzeker ...
 - ... en dat maakt veel uit voor de toekomst